

Rekabet Kurumu Başkanlığından;

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2013-1-87 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 13-71/969-415
Karar Tarihi : 19.12.2013

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Kenan TÜRK, Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR,
Fevzi ÖZKAN, Dr. Metin ARSLAN, Doç. Dr. Tahir SARAÇ

B. RAPORTÖRLER: Tuğçe KOYUNCU, Muhammed Safa UYGUR

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : Starpet Garzan Akaryakıt Dağıtım Pazarlama A.Ş.
Temsilcileri: Av. M. Fatih ÖZDEMİR, H. Buket ARABACI
Fatih Mah. Yakacık Cad. No:24 Ortadağ Sancaktepe/İstanbul

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN : OMV Petrol Ofisi A.Ş.
Eski Büyükdere Cad. No:33 34398 Maslak/İstanbul

(1) **E. DOSYA KONUSU: OMV Petrol Ofisi A.Ş.'nin yapmış olduğu dikey anlaşma ve çeşitli uygulamalar yolu ile 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun ve 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'ni ihlal ettiği iddiası.**

(2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvuruda özetle;

- Starpet Garzan Akaryakıt Dağıtım Pazarlama A.Ş. (STARPET)'nin başvuruya konu taşınmazı Sultanbeyli Belediyesinden 13.06.2013 tarihli belediye encümeni kararıyla satın almış olduğu,

- Söz konusu akaryakıt istasyonu üzerinde OMV Petrol Ofisi A.Ş. (POAŞ) lehine 29.05.2008 tarihinde kurulmuş 10 yıl süreli bir intifa hakkı bulunduğu,

- Ancak POAŞ'a intifa hakkı sağlayan belediye meclisi kararının daha sonra yine belediye meclisince çeşitli sebeplerle iptal edildiği ve belediye meclisinin tekrardan gayrimenkul üzerinde 10 yıllık intifa hakkı verilmesine ilişkin ikinci bir karar aldığı,

- Bu yeni işleme dayanılarak POAŞ lehine yeni bir intifa hakkı tesis edilmediği ve POAŞ lehine tesis edilen intifa hakkının bu nedenle hukuka aykırı hale geldiği,

- İntifa hakkının geçerli olduğu kabul edilse bile 2002/2 sayılı Tebliğ'de öngörülen beş yıllık süre dolduğundan intifa şerhinin kaldırılması gerektiği, ancak POAŞ'ın bu yönde herhangi bir adım atmadığı

ifade edilerek, POAŞ hakkında gerekli işlemlerin yapılması talep edilmiştir.

(3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 02.09.2013 tarihinde giren başvuru üzerine hazırlanan 24.10.2013 tarih ve 2013-1-87/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu, 06.11.2013 tarihli Kurul toplantısında görüşülmüş ve önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. Konuya ilişkin karar uyarınca düzenlenen 12.12.2013 tarih ve 2013-1-87/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.

(4) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda;

- Yartaşlar Demir San. ve Petrol Ürünleri A.Ş. (YARTAŞLAR) ile POAŞ arasındaki muhtelif sözleşmelerle kurulan dikey ilişkinin 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinde düzenlenen istisnadan yararlanamayacağı; söz konusu dikey ilişkinin 29.05.2013 tarihine kadar anılan

13-71/969-415

Tebliğ ile tanınan grup muafiyetinden yararlanma ve uygulanma imkânı bulunduğu,

- Söz konusu dikey ilişkiye 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi kapsamında bireysel muafiyet de tanınmayacağı,

- Bu nedenle POAŞ tarafından yapılan menfi tespit/muafiyet taleplerinin reddedilmesi gerektiği ve 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesi uyarınca, taraflara gerekçeli kararın tebliği tarihinden itibaren otuz gün içinde aralarındaki dikey anlaşmayı sonlandırmaları gerektiği, aksi takdirde haklarında 4054 sayılı Kanun çerçevesinde işlem başlatılacağı yönünde görüş bildirilmesinin uygun olacağı

ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

(5) Dosya konusu ilişkiyle ilgili olarak POAŞ'dan edinilen bilgilerde özetle;

- Dikey ilişkinin ilk kurulduğu yıllarda arazi malikinin Sultanbeyli Belediyesi olduğu,

- Burada öncelikle 1998 yılında POAŞ lehine 10 yıllık intifa hakkı kurulduğu ve bu hakkın 28.05.2008 tarihinde terkin edildiği,

- Tarafların özgür iradeleriyle istasyon üzerinde POAŞ lehine ikinci bir intifa hakkı tesis etmeyi kararlaştırdıkları ve 29.05.2008 yılında burada şirket lehine 10 yıl süreli bir intifa hakkı kurulduğu,

- 01.06.2008 tarihinde YARTAŞLAR ile Sultanbeyli Belediyesi arasında 10 yıl süreli bir kira sözleşmesi imzalandığı ve 02.06.2008 tarihinde ise POAŞ ile YARTAŞLAR arasında beş yıl süreli bir bayilik sözleşmesinin imzalandığı,

- 2013 yılına gelindiğinde bayilik sözleşmesinin süresinin dolmasıyla birlikte 29.05.2013 tarihinde altı ay süreli bir sözleşmenin ve en son olarak da 01.11.2013 tarihinde beş yıllık yeni bir bayilik sözleşmesinin imzalandığı,

- 13.06.2013 tarihinde ilk malik Sultanbeyli Belediyesince düzenlenen ihale ile dosya konusu taşınmazın STARPET ile Garanti Finansal Kiralama Anonim Şirketi (GARANTİ KİRALAMA) tarafından üzerinde POAŞ lehine intifa yüklü olarak satın alındığı,

- Söz konusu ihalenin geçersizliğine ve usule aykırılığına ilişkin olarak da YARTAŞLAR tarafından Sultanbeyli Belediyesi aleyhine idare mahkemesinde bir dava açılmış olduğu ve bu davanın halihazırda devam etmekte olduğu,

- Sonuç olarak şu anda bayinin bu ilişkide tamamen üçüncü kişi olduğu

ifade edilerek bahse konu dikey ilişkinin 01.11.2013 tarihli bayilik sözleşmesinden itibaren beş yıl süreyle grup muafiyetinden yararlandığına karar verilmesi talep edilmiştir.

(6) POAŞ vekili tarafından gönderilen menfi tespit/muafiyet başvurusunda ise yukarıda özetlenenlere ek olarak;

- Muafiyet başvurusuna konu edilen anlaşmanın POAŞ ve YARTAŞLAR arasındaki bayilik sözleşmesine ilişkin olduğu,

- Malik ve işletici arasındaki kira sözleşmesi nedeniyle, 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinde yer alan istisna hükmünden yararlanamamakla birlikte anılan Tebliğ'in beş yıllık muafiyet hükmünden yararlanabilecek bir ilişki tesis edilmiş olduğu,

- POAŞ ve YARTAŞLAR arasında herhangi bir kira akdi ya da intifa bulunmadığı gibi şirketin yeni malik STARPET ile de herhangi bir ilişkisinin bulunmadığı,

- YARTAŞLAR ile STARPET arasında da herhangi bir ilişkinin bulunmuyor olduğu,

- Bu nedenlerle POAŞ'ın YARTAŞLAR üzerinde dikey ilişkinin devamına ilişkin bir etki ya da baskısının bulunmadığı,

- Malik STARPET'in söz konusu arsayı satın alırken tapu kaydının aleniyeti ilkesi gereği POAŞ lehine tesis edilmiş olan 10 yıllık intifa hakkının varlığını bilerek hareket etmiş olduğu,
- Bayi ile 01.11.2013 tarihinde imzalanan beş yıl süreli bayilik sözleşmesi ile taraflar arasındaki dikey ilişkinin beş yıl süreyle yenilendiği,

ifade edilerek, POAŞ adına tapuda kayıtlı olan intifa hakkının rekabet hukuku anlamında bir dikey ilişki içermemesi sebebiyle intifa hakkına ilişkin menfi tespit belgesi verilmesi, menfi tespit talebinin reddedilmesi halinde POAŞ ile YARTAŞLAR arasındaki dikey ilişkinin 2002/2 sayılı Tebliğ ile sağlanan grup muafiyetinden yararlandığına karar verilmesi talep edilmiştir.

- (7) Dosya kapsamında elde edilen bilgilerden; POAŞ'ın Sultanbeyli Belediyesine ait taşınmaz üzerinde 29.05.2008 tarihinde 10 yıl süreli intifa hakkı kurduğu, YARTAŞLAR'ın da bu taşınmazla ilgili olarak yine Sultanbeyli Belediyesi ile 01.06.2008 tarihinde 10 yıl süreli kira sözleşmesi imzalamış olduğu, POAŞ ile YARTAŞLAR arasında 02.06.2008 ve 02.01.2009 tarihlerinde beşer yıl süreli bayilik sözleşmeleri akdedildiği görülmektedir. Bundan sonra POAŞ ile YARTAŞLAR arasında 29.05.2013 tarihinde altı ay süreli yeni bir bayilik sözleşmesinin imzalandığı, 13.06.2013 tarihinde istasyonun POAŞ'ın sahip olduğu intifa hakkı ile birlikte STARPET ile GARANTİ KİRALAMA tarafından satın alındığı, 01.11.2013 tarihinde POAŞ ile YARTAŞLAR arasında beş yıl süreli bir diğer bayilik sözleşmesinin imzalandığı görülmektedir.
- (8) 2002/2 sayılı Tebliğ hükümleri, anılan Tebliğ'in açıklanmasına yönelik çıkarılan Dikey Anlaşmalara İlişkin Kılavuz ve Rekabet Kurulu kararları çerçevesinde, POAŞ ile YARTAŞLAR arasında 29.05.2008 tarihli bayilik sözleşmesi ve onunla bağlantılı 29.05.2008 tarihli intifa hakkı ile kurulan dikey ilişkinin; Sultanbeyli Belediyesi ile YARTAŞLAR arasındaki 01.06.2008 tarihli kira sözleşmesi ile sağlanan bağlantı sebebiyle 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinde öngörülen istisna hükmü kapsamında olmadığı değerlendirilmektedir. Taşınmazın sonradan el değiştirerek STARPET tarafından satın alınmış olması, başlangıçta istisna hükmüne uygun olarak kurulmayan dikey ilişkiyi istisna hükmü kapsamına sokmayacaktır. Bu nedenle POAŞ tarafından intifa hakkına menfi tespit belgesi verilmesi talebinin reddedilmesi gerektiği sonucuna varılmaktadır.
- (9) Öte yandan dosya konusu istasyonun yeni bir istasyon olmaması sebebiyle dikey ilişkinin, Kurulumuzun konuyla ilgili emsal kararlarında ortaya konulan bireysel muafiyetin şartlarını da sağlamadığı anlaşılmaktadır. Bununla beraber POAŞ ile YARTAŞLAR arasında imzalanan 01.11.2013 tarihli bayilik sözleşmesi ile bir öncekinden bağımsız, yeni dikey ilişkinin başlamış olup olmadığının değerlendirilmesi gerekmektedir.
- (10) Kurulumuzun 09.02.2011 tarih, 11-08/160-52 sayılı ve 06.06.2012 tarih, 12-30/877-261 sayılı kararlarında da ortaya konulduğu üzere, irade yenilemesi suretiyle bir dikey ilişkinin yeniden kurulmasında, alıcının sağlayıcısını seçmek hususunda özgür iradesiyle karar vermiş olmasına önem atfedilmektedir. Bu çerçevede, dikey ilişkinin yeniden kurulmuş sayılabilmesi için taraflarca intifa baskısı altında kalınmadan özgür irade ile karar verilmiş olması gerekmektedir.
- (11) Somut olayda, 01.11.2013 tarihinde taraflar arasında bir bayilik sözleşmesi imzalanmıştır. Bu tarihte istasyon üzerinde POAŞ'ın intifa hakkı ve YARTAŞLAR'ın istasyon ile ilgili olarak Sultanbeyli Belediyesi ile aralarında imzalanan bir kira sözleşmesi bulunmaktadır. YARTAŞLAR ile yeni malik STARPET arasında ise bu anlamda hiçbir hukuki ilişki mevcut değildir. Bu çerçevede YARTAŞLAR'ın faaliyet gösterdiği istasyon üzerinde malikten elde ettiği herhangi bir hak bulunmamaktadır. Bütün bu bilgiler doğrultusunda, YARTAŞLAR'ın halihazırda ve bahse konu bayilik sözleşmesinin imzalandığı sırada istasyon üzerinde

13-71/969-415

POAŞ'ın intifa hakkına dayanarak faaliyet göstermekte olduğu sonucuna varılmaktadır.

- (12) Yukarıda açıklanan nedenlerle, taraflar arasında yapılan 01.11.2013 tarihli bayilik sözleşmesiyle dikey ilişkinin yenilenmediği kanaatine varılmıştır.

J. SONUÇ

- (13) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,
1. Yartaşlar Demir San. ve Petrol Ürünleri A.Ş. ve OMV Petrol Ofisi A.Ş. arasındaki muhtelif sözleşmelerle kurulan dikey ilişkinin 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinde düzenlenen istisnadan ve 2002/2 sayılı Tebliğ ile tanınan grup muafiyetinden yararlanamadığına,
 2. Söz konusu dikey ilişkiye 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi kapsamında bireysel muafiyet de tanınamayacağına,
 3. Bu nedenle OMV Petrol Ofisi A.Ş. tarafından yapılan menfi tespit belgesi verilmesi/muafiyet tanınması taleplerinin reddine,
 4. 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesi uyarınca, taraflara gerekçeli kararın tebliği tarihinden itibaren otuz gün içinde aralarındaki dikey anlaşmayı sonlandırmaları gerektiği, aksi takdirde haklarında 4054 sayılı Kanun çerçevesinde işlem başlatılacağı yönünde görüş bildirilmesini teminen Başkanlığın görevlendirilmesine
- OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.